

Cina lui Abu-Hasan nu era foarte bogată, însă bună și curată, așa încât să poată mulțumi destul pe un oaspete drumeț. Mai ales nu lipseau de la masă vinul bun și veselia, că în loc să vorbească cu oaspețele său despre politică ori despre daraveri negustorești, îi plăcea să povestească despre lucruri plăcute și hazlii. De felul lui era om vioi și bun de petrecere și știa să-nveselească un tovarăș oricât de posomorât. A doua zi dimineața, Abu-Hasan îi zicea musafirului:

— Când te-am poftit aseară să cinezi la mine, ți-am spus obiceiul meu: să nu te superi că acum te poftesc să pleci; am eu cuvinte

să mă despart așa. Mergi de-ți vezi și de treburile dumitale... Umblă cu Dumnezeu!

Într-o seară, când ședea după regula lui la capătul podului, iată că trece califul Harun-al-Rașid, îmbrăcat tiptil, așa ca să nu-l cunoască nimeni. Stăpânitorul acesta, deși avea destui slujitori foarte pricepuți și strașnici, tot voia să cunoască el singur cum merg lucrurile în împărăția lui; și pentru acest scop umbla adesea tiptil în felurite chipuri prin orașul Bagdad. În seara aceea, era îmbrăcat ca un negustor de la Mosul, care s-ar fi dat chiar atunci jos de pe corabie în partea dimpotrivă a podului, și în urma lui mergea un rob mare și voinic, o namilă de om.

Califul, sub îmbrăcămintea lui, se vedea a fi un bărbat de seamă, vrednic de toată cinstea. Abu-Hasan s-a ridicat de unde ședea jos și, după ce a făcut o plecăciune până la pământ, i-a zis politicoș de tot:

— Preacinstite domnule, bine-ai venit sănătos la noi la Bagdad; te rog preaplecat să-mi faci cinstea să poftești la cină cu mine și să-ți petreci noaptea asta în casa mea, ca să te odihnești bine de oboseala călătoriei.

Și, ca să-l îndatoreze și mai mult a pofti la el, i-a spus în câteva cuvinte ce obicei are dânsul cu musafirii lui.

Califul a făcut haz de gustul lui Abu-Hasan și a voit să-l cunoască mai de aproape pe acest om ciudat. I-a spus numaidecât că de la un bărbat așa de politicoș e încântat a primi găzduire, fie pe cât de scurt timp, și că e gata să-l urmeze.

Abu-Hasan, care nu bănuia că soarta îi scosese înaintea un oaspete așa de înalt, se purta cu califul de parcă ar fi fost amândoi deopotrivă. L-a dus acasă, l-a băgat într-o odaie foarte curată și l-a poftit să șadă pe divan la locul de cinste. Cina era gata și masa pusă. Mama lui Abu-Hasan, pricepută la bucătărie, le-a dat trei feluri de mâncări: niște porumbei gătiți cu zarzavaturi și cu orez, apoi o găscă la tavă

și pe urmă un clapon fript cu patru puișori rumeniți de jur împrejur. Altceva nimic; dar toate erau bine făcute.

Abu-Hasan a stat la masă în fața musafirului; au mâncat amândoi din toate pe tăcute și pe nebăute, după obiceiul locului. După ce au isprăvit de mâncat, mama lui Abu-Hasan a ridicat masa și le-a adus fel de fel de poame de care se găseau în acel timp al anului și niște turte uscate de migdale. Când s-a-nnoptat bine, au aprins lumânările; apoi Abu-Hasan a adus niște urcioare cu vin și bărdace, le-a pus lângă el și a rugat-o pe bătrână să-i dea de mâncare robului care venise cu musafirul. Când s-au așezat iar la masă, Abu-Hasan a luat o bărdacă, a umplut-o cu vin și, ridicându-se, a zis către musafir:

— Preacinstite domnule, te poftesc să faci ca mine... Nu știi ce-i fi gândind dumneata; dar după mine, drept să-ți spun, omul care urăște vinul, vrând să se arate înțelept, nu-i înțelept deloc. Veselia e lucru bun; trebuie s-o căutăm și s-o găsim în fundul bărdacei!

Abu-Hasan și-a golit bărdaca, în timp ce califul i-a răspuns:

— Vorba dumitale e cuminte, ești un om de ispravă; îmi place că te văd chefliu și vesel și te rog să-mi torni și mie.

Abu-Hasan a umplut bărdaca musafirului zicând:

— Gustă, te rog, preacinstite domnule, și spune drept: așa-i că-i bunicel?

Califul a băut; iar Abu-Hasan i-a mai zis:

— Eu, cum te-am zărit pe dumneata, am priceput că ești om care știi ce va să zică să trăiești. Ce să-ți mai vorbesc? Sunt nu se poate mai mulțumit și mai vesel că m-am întâlnit astăzi cu un bărbat așa deosebit cum ești dumneata, îmi placi foarte mult... Halal să-ți fie! Să trăiești!

Vorbele lui Abu-Hasan îi făceau mare plăcere califului, care fiind și el om foarte vesel, își îndemna mereu gazda la băut, ca să o cunoască mai bine. Din vorbă în vorbă, Abu-Hasan a spus cum

îl cheamă, cum trăiește, prin ce întâmplări neplăcute trecuse, și a încheiat zicând:

— Dar nu-mi pare rău că am fost amăgit de prieteni, fiindcă dacă nu se-ntâmpla ce s-a întâmplat, poate nu-mi scotea norocul în cale un străin așa de prețios ca dumneata.

Califul, mulțumit de lămuririle lui Abu-Hasan, i-a zis:

— Ești vrednic de laudă, prietene, că ai luat astfel de hotărâre înțeleaptă, și mai ales că te ții de ce ai hotărât. Și, drept să-ți spun, îți pizmuiesc fericirea. Dumneata ai în fiecă zi plăcerea să primești la masa și-n casa dumitale un om de treabă cu care stai frumos de vorbă și-l îndatorezi așa încât unde s-o duce să te pomenească și să-ți laude casa, masa și primirea dumitale atât de cuviincioasă. Doar că, din vorbă-n vorbă, și dumneata și eu nu luăm seama că prea lăsăm vinul să se trezească. Te rog, bea, și toarnă-mi și mie.

Și așa au băut amândoi înainte, povestindu-și unul altuia lucruri plăcute. Acu era târziu; musafirul a spus că, fiind obosit de atâta drum cât făcuse, are nevoie de odihnă, și a adăugat:

— Și pe urmă, nici dumneata nu voi să-ți pierzi odihna pentru mine. Haide, să ne culcăm; și, fiindcă poate mâine-dimineată eu am să plec până te deștepți dumneata, îmi spun de-acum că am rămas foarte încântat de ospătarea ce mi-ai făcut așa de îndatoritor. Numai de un lucru îmi pare rău, că nu știu cum să-ți arăt recunoștința mea. Spune-mi, rogu-te, dumneata, cum ți-aș putea plăti pentru atâta bunăvoință, ca să vezi că nu ai avut a face cu un nerecunoscător. Un om ca dumneata nu se poate să n-aibă vreo daraveră, vreo nevoie, și să nu dorească a i se face pe plac. Uite, cât mă vezi pe mine așa, negustor, se poate să fiu în stare să te îndatoriez și eu cu ceva, dacă nu de-a dreptul, măcar prin mijlocirea vreunuia dintre prietenii mei.

La aceste vorbe politicoase ale negustorului, Abu-Hasan a răspuns: